

DUELIGHEDSPRØVE I SEJLADS FOR FRITIDSSEJLERE

1. Hvilke emner indeholder duelighedsprøven?
2. Hvad skal jeg kunne for at bestå duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere?
3. Rammer for den praktiske prøve
4. Hvordan aflægges jeg prøve?
5. Får jeg et bevis, når duelighedsprøven er bestået?
6. Kan jeg også få et sønæringsbevis?
7. Hvor meget koster det, at gå op til en duelighedsprøve
8. Bliver min duelighedsprøve registreret?
9. Hvad nu hvis jeg dumper?
10. Hvor kan jeg få yderligere oplysninger?

1. Hvilke emner indeholder duelighedsprøven?

Søfartsstyrelsen fastlægger kravene for opnåelse af "Duelighedsbevis i sejlads for fritidssejlere".
Duelighedsprøven i sejlads for fritidssejlere består af en teori- og en praktikprøve omfattende:

TEORI

1. Søvejsregler
2. Navigation
3. Søsikkerhed
4. Forebyggelse og bekæmpelse af brand i mindre fartøjer
5. Beskyttelse af havmiljøet

PRAKTIK

6. Fartøjskendskab
7. Styring og manøvrering af et mindre fartøj
8. Fritidsfartøjers maskineri

2. Hvad skal jeg kunne for at bestå duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere?

Teori

Teoridelen af duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere kan afholdes delvis som skriftlig prøve, men skal omfatte en individuel mundtlig overhøring i søvejsreglerne.

Teoriprøven omfatter:

- 1) Søvejsregler
- 2) Terrestrisk navigation
- 3) Søsikkerhed
- 4) Forebyggelse og bekæmpelse af brand i mindre fartøjer
- 5) Beskyttelse af havmiljøet

1) Søvejsregler

Du skal være bekendt med indholdet i den seneste udgave af "De internationale søvejsregler". Udover at være bekendt med de almindelige bestemmelser i søvejsreglernes afsnit I skal du kunne identificere forskellige kategorier af skibe ud fra førte lanterner og dagsignaler, kunne gøre rede for, hvorledes man ved hjælp af gentagne pejlinger kan afgøre, om der er fare for sammenstød med observerede skibe, kunne - i tilfælde af fare for sammenstød - afgøre, hvilket skib der har vigepligt, og angive, hvorledes eget skib skal forholde sig, kunne redegøre for forholdsregler under nedsat sigtbarhed, kunne identificere lydssignaler for forskellige kategorier af skibe i forskellige situationer, kunne redegøre for sejlads i snævre løb samt i og i nærheden af trafiksepareringsområder, være bekendt med, at der findes særlige regler for sejlads i indre danske farvande, gennem broer, i havne m.v., og hvor oplysninger om disse regler kan findes, kunne nødsignalerne.

Du skal endvidere kunne redegøre for søvejsreglernes krav om behørigt udkig, for skibsførerens ansvar, samt de almindelige bestemmelser om vagthold i skibe. Til dette hører bl.a. emnerne:

- forsvarlig bemanning, behørigt udrustet fartøj, herunder betydningen af korrekt lanterneføring, sejlads i nærheden af hurtigfærger, stærkt trafikerede områder m.v., alkohol, euforiserende stoffer og sløvende medicin, pligt til at hjælpe andre fartøjer og personer i nød.

2) Terrestrisk navigation

Du skal kunne redegøre for følgende:

- kompassets inddeling, begreberne styret kurs, misvisning og deviation, sejlet kurs og beholden kurs, sammenhæng mellem tid, fart og distance, begreberne sejlet og beholden fart/distance, loggen, loddet, bestikberegning, søkortets indhold og brug, farvandsafmærkning efter IALA-system A, stedliniebegrebet og de terrestriske stedlinier: mærke, pejling og afstand,

stedbestemmelse ved samtidige stedlinier, stedbestemmelse ved brug af GPS navigator inkl. korrektion for kort datum, planlægning af sejlads ved udlægning af rutepunkter (waypoints).

Du skal være bekendt med og anvendelsen af følgende publikationer:
Fiskeriårbogen, Havnelodsen, Den danske lods og Kort 1.

Du skal desuden kunne redegøre for, hvorledes man kan indhente informationer om vejrudsigten for det aktuelle farvandsområde.

3) Søsikkerhed

Du skal være bekendt med:

- anvendelse af personligt sikkerhedsudstyr (redningsvest, livline mv.), anvendelse af kollektivt redningsudstyr (flåde), betydningen af at undgå afkøling, indpakning af kuldeskadet person, organisationen af søredning i Danmark og tilstødende farvande, forholdsregler for at undgå unødige eftersøgninger, indholdet af Søsportens Sikkerhedsråds pjecer, hvorledes hjælp tilkaldes, såvel telefonisk som over radio.

4) Forebyggelse og bekæmpelse af brand i mindre fartøjer

Du skal være bekendt med:

- forebyggelse af brand i fartøjets brændstof, forebyggelse af brand i fartøjets tekniske installationer i øvrigt, faren ved rygning i køjen, anvendelsen af brandslukningsudstyr der er hensigtsmæssigt i mindre fartøjer.

5) Beskyttelse af havmiljøet

Du skal være bekendt med reglerne for beskyttelse af havmiljøet (olieudslip, affald, gråt- og sort lænsevand, kemikalier etc.) og med fredningsbestemmelserne.

Bemærkninger

Du bør forud for prøven have fået demonstreret

- forskellige typer redningsveste, inkl. oppustelige, en redningsflåde, brugen af brandtæppe, brugen af transportable ildslukkere (vand, pulver, CO₂).

Praktik

Praktikdelen af duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere begynder med tilrigning af fartøjet, hvorefter det pågældende fartøjs plads forlades. Prøven afholdes til søs og afsluttes igen på fartøjets plads. Nødvendig besætning for at sejle båden må være om bord, men prøveafslæggeren er fører af fartøjet under prøven.

Praktikprøven omfatter:

6) Fartøjskendskab

7) Styring og manøvrering af et mindre fartøj

8) Fritidsfartøjers maskineri

6) Fartøjskendskab

Inden fartøjet forlader sin plads, skal du vise et sådant kendskab til fartøjets konstruktion og udrustning, at du kan forestå klargøring til sejlads. Herunder skal du sikre dig,

- at fartøjet er gjort søklart, at sikkerhedsudrustningen er på plads og i orden, at sejl og/eller motor er klar til brug, at alle ombordværende har den fornødne personlige sikkerhedsudrustning og er vidende om anvendelsen af denne og, at besætningsmedlemmerne er klar over deres rolle under sejladsen.

Du skal have kendskab til almindelig anvendelse af knob og stik. Dette demonstreres ved, at fortøjninger, fald, skøder mv. behandles korrekt i alle forekommende situationer. Du skal endvidere kunne redegøre for sikkerhedsudrustningens brug.

7) Styring og manøvrering af et mindre fartøj

Du skal kunne:

- afgå fra og anløbe kaj eller bro med pæle, styre efter kompas og fjerntliggende punkter, styre efter mærker overét, tage højde for strøm og vinds påvirkning af sejladsen, foretage en mand-over-bord manøvre efter følgende retningslinier:

Prøveholderen udkaster "mand-over-bord bøjen" (MOB-bøjen).

Samtidig varskoer: "Bjærgemærs over bord". Der lægges vægt på, at du viser selvstændigt initiativ og foretager følgende:

Så hurtigt som muligt kaster en redningskrans ud til MOB-bøjen. Dette kan evt. blot markeres.

Etablerer udkig efter bøjen.

Forbereder grej til indfangning og ombordtagning af en overbordfalden line, evt. fortøjning o.lign., men IKKE bådshage).

Foretager en sådan manøvre, at fartøjet kommer helt hen til bøjen og ligger stille ved den i så lang tid, at det er realistisk f.eks. at få en line rundt om en overbordfalden. Bøjen må ikke påsejles eller samles op ved hjælp af en bådshage.

Du skal desuden kunne redegøre for, hvorledes en bevidstløs person kan bjærges ombord i det til prøven anvendte fartøj med anvendelse af den aktuelle besætning minus en person.

Såfremt prøven aflægges i sejlbåd skal du endvidere demonstrere kendskab til:

- sætning, bjærgning og rebning af sejl, trimning af sejl under såvel rumskøds- som bidevindssejlads, stagvending og bomning.

Du skal kende til almindelige maritime udtryk som styrbord, bagbord, agter, luv, læ etc. og kunne redegøre for:

- hvorledes en slæbetrosse til / fra andet skib kan fastgøres om bord i eget fartøj, hvorledes anker og drivanker anvendes, fartøjets begrænsninger i dårligt vejr, hvorledes personers placering om bord er af betydning for sikker sejlads, specielt i dårligt vejr, betydningen af at være opmærksom på forskellige farer for sejladsen, f.eks. bundgarn, drivgarn, drivtømmer, forholdsregler i forbindelse med optrækkende byger, vejrudsigtens indhold på prøvetidspunktet for det farvandsområde prøven afholdes i.

8) Fritidsfartøjers maskineri

Du skal demonstrere kendskab til:

- måling af brændstofbeholdningen om bord og beregning af fartøjets rækkevidde under forskellige omstændigheder, motorens brændstofforførelse og evt. tændingsystem. Ved dieselmotor skal der kunne redegøres for udluftning af brændstofsyste­met, motorens smøreliebeholdning og supplering heraf, kontrol af motorens kølesystem.

Du skal kunne:

- starte og stoppe motoren, omskifte mellem frem og bak samt fritstille skruen, regulere skruens effekt (omdrejninger / stigning), nødstoppe motoren.

Såfremt den øvrige prøve udelukkende afholdes for sejl, behøver det fartøj, som motordelen af prøven afholdes i, ikke at forlade kajen.

Bemærkninger

Hele prøveforløbet gennemføres under iagttagelse af søvejsreglerne, herunder med specielt fokus på vagthold, behørig udkig og vigereglerne.

Du skal desuden have et kendskab til pensum fra teoripróven herunder søredning, forebyggelse og bekæmpelse af brand og beskyttelse af havmiljøet, baseret på f.eks. Søsportens Sikkerhedsråds pjecer.

Personer, der har bestået "Próven for førere af visse motordrevne fritidsfartøjer speedbåde)", anses tillige for at have bestået praktikpróven til "Duelighedspróve i sejlads for fritidssejlere".

Personer, der alene har bestået praktikpróven til "Duelighedspróve i sejlads for fritidssejlere" anses ikke for at have bestået "Próven for førere af visse motordrevne fritidsfartøjer".

3. Rammer for den praktiske prøve

Hvilke krav stilles der til prøvefartøjet?

Próven skal afholdes i et fartøj, der opfylder følgende betingelser:

- vandlinielængden skal være mindst 4,5 m, bruttotonnagen skal være under 20, maskineffekt på mindst 3,5 kW (4,5 hk). Dog kan det vælges at aflægge próven i et fartøj uden maskineri. I så tilfælde skal den del af próven, der vedrører fritidsfartøjets maskineri aflægges i et andet fartøj, der dog ikke behøver at opfylde vandliniekravet på mindst 4,5 m.

Maskinen kan være en påhængsmotor.

Fartøjet skal være udrustet med kompas, der kan ses fra styrepladsen, og som er velegnet til at styre efter.

Fartøjet skal i øvrigt have en sådan konstruktion og størrelse, at det efter prøveholderens skøn stiller rimeligt store krav til føreren om beherskelse af almindelige principper for manøvrering.

Er fartøjet, som próven aflægges i, forsynet med såvel sejl som motor, bestemmer du selv, under hvilket fremdrivningsmiddel próven skal aflægges, f.eks. at manøvrer uden for havn bliver foretaget for sejl, men at havnemanøvre gennemføres for motor.

Valget af fremdrivningsmiddel i forbindelse med prøvens afholdelse skal dog være i harmoni med bådens hele karakter. En prøve i f.eks. en folkebåd med påhængsmotor bør aflægges for sejl, medens en større sejl­båd med indbygget kraftig dieselmotor meget vel kan gennemføre havnemanøvrer for maskine og manøvrere uden for havnen for sejl. I tilfælde af, at prøveaf­læggelsen finder sted i sejl­båd med egentlig motorinstallation, skal kendskabet til fritidsfartøjets maskineri demonstreres om bord i prøvefartøjet.

Du må om nødvendigt selv stille fartøj til rådighed ved próven.

Hvilke krav stilles der til mand-over-bord bøj­en?

Til brug for próven skal der medtages en MOB-bøje. Til próven er udformningen af denne bøje fri, den skal dog flyde lavt i vandet.

Det anbefales, at manøvren også øves med et emne, der i størrelse og vægt ligner en person liggende i vandet således, at der kan trænes i bjærgning af en bevidstløs person. Dette kan f.eks. være en "udstoppet" kedeldragt ikklædt en redningsvest.

Hvad med vejret under prøven?

Vejrforholdene under prøven må være af en sådan karakter, at de stiller rimelige krav til prøveaflæggeren. Således vil vindstyrker under ca. 4 m/s normalt ikke være tilstrækkeligt, ligesom vindstyrker over 12 - 14 m/s normalt vil være grund til at udskyde prøven.

Bemærkninger

Fartøj, motor og MOB-bøje skal godkendes af den bemyndigede inden prøven påbegyndes.

4. Hvordan aflægger jeg prøve?

Duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere kan du aflægge for personer, der af Søfartsstyrelsen er bemyndiget til at afholde prøve og udstede dokumentation for bestået prøve.

Bemyndigede kan ikke afholde prøve for personer, de selv har forberedt til prøven (eller til en delprøve). En fortegnelse over bemyndigede (censorer) kan rekvireres fra Søfartsstyrelsen.

5. Får jeg et bevis, når duelighedsprøven er bestået?

Dokumentation for bestået prøve eller delprøve udstedes af den bemyndigede på særlige kort eller attester udfærdiget af Søfartsstyrelsen.

Attest for bestået delprøve udstedes, når enten teori- eller praktikkdelen af duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere er bestået.

Blåt fotokort udstedes, når begge delprøver af duelighedsprøve i sejlads for fritidssejlere er bestået.

Attester er gratis. Det blå fotokort koster 40 kr.

6. Kan jeg også få et sønæringsbevis?

Duelighedsbevis i sejlads for fritidssejlere (sønæringsbevis) udstedes uden betaling af Søfartsstyrelsen mod forevisning af dokumentation for bestået duelighedsprøve og gyldig syns- og høreprøveattest for søfarende.

7. Hvor meget koster det, at gå op til en duelighedsprøve?

Udover betaling for det blå fotokort kan den bemyndigede pr. elev højst opkræve 110,00 kr. pr. teoriprøve og 160,00 kr. pr. praktikprøve samt et beløb til dækning af eventuelle transportudgifter.

8. Bliver min duelighedsprøve registreret?

Den bemyndigede skal indsende fortegnelser over afholdte prøver og udstedte dokumentationer for beståede prøver til Søfartsstyrelsen umiddelbart efter en prøves afholdelse.

9. Hvad nu, hvis jeg dumper?

Såfremt du ikke består en delprøve, kan du tidligst gå til omprøve 14 dage senere.

10. Hvor kan jeg få yderligere oplysninger?

Yderligere oplysninger kan indhentes hos Søfartsstyrelsen, tlf. 39 17 44 00.

Søfartsstyrelsen
Vermundsgade 38 C
2100 København Ø
Telefon 39174400